

Zväz chovateľov koní na Slovensku - družstvo

**Štatút plemennej knihy plemena
angloarab**

2017

Historické skúsenosti s využívaním angloarabských koní v populácii teplokrvných plemien (slovenský teplokrvník, furioso), ako aj súčasné požiadavky trhu vedú Zväz chovateľov koní na Slovensku, družstvo, k spracovaniu samostatného Štatútu plemennej knihy angloarabských koní. Pri zriadení samostatnej Plemennej knihy angloarabských koní sa budeme opierať o poznatky a zásady, ktoré majú vo svojich štatútoch zakomponované vyspelé európske krajiny. V zmysle Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2015/262, ktorým sa v zmysle smerníc Rady 90/427/EHS a 2009/156/ES stanovujú pravidlá týkajúce sa metód identifikácie zvierat čelade koňovitých (nariadenie o pasoch pre kone), bude Zväz chovateľov koní na Slovensku, družstvo (ďalej len ZCHKS), akceptovať metodiky iných členských štátov Európskej únie (ďalej len EÚ). Zároveň bude uznávať výsledky kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a hodnotenia vonkajších vlastností.

Hlavná vlastnosť plemena aj jej požadovaná úroveň sa stanovuje v chovnom ciele. Úlohou je zabezpečiť cieľavedomé a sústavné zdokonaľovanie genetickej úrovne celej populácie v požadovanom smere v záujme zvyšovania výkonnosti a konkurenčnej schopnosti plemena ako celku.

Predpokladaný chovateľský program plemena angloarab určí cieľ a štandard plemena, metódy a postupy šľachtenia celej populácie s tým, že priebežne bude aktualizovaný. Súčasne je návodom pre usmerňovanie šľachtiteľského procesu u jednotlivých chovateľov.

Základné kritériá štatútu plemennej knihy

Právnym základom štatútu plemennej knihy (ďalej len PK) je Zákon NR SR č. 194/98 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat, a o zmene a doplnení Zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/262, Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 o zootechnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošípaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat (nariadenie o plemenitbe zvierat), STN 46 6310 „Plemenné kone“ z roku 1997, Šľachtiteľský program plemena angloarab, aktuálny finančný poriadok a Stanovy ZCHKS. Šľachtiteľský program je dokument vypracovaný Radou plemennej knihy plemena angloarab a schválený predstavenstvom zväzu. ZCHKS je uznaná chovateľská organizácia (ďalej len UCHO), ktorá vedie PK plemena angloarab na území Slovenskej republiky.

Šľachtiteľský program ZCHKS pre PK plemena angloarab je súbor šľachtiteľských opatrení a metód šľachtenia, ktoré vychádzajú z chovného cieľa. Pri stanovení chovného cieľa sa prihliada na hodnotenie plemenného typu, stavby tela, výsledkov kontroly úžitkovosti, následnej kontroly úžitkovosti prostredníctvom dištančných súťaží a kontroly dedičnosti. Šľachtiteľský program je spracovaný v súlade s medzinárodnými pravidlami (Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012).

Šľachtiteľský program stanoví:

- chovný cieľ angloaraba,
- selekčný program,
- akceleračný program,
- metódy kontroly úžitkovosti a dedičnosti,
- posudzovanie vlastností a znakov prostredníctvom lineárneho hodnotenia,
- vedenie evidencie o výkonnosti populácie angloaraba.

Výsledky šľachtenia sú pravidelne zverejňované na www stránke ZCHKS.

1 Súčasný stav

V súčasnom období, keď sa dištančné jazdenie stáva populárnym športom, na Slovensku vyvstala otázka zápisu jedincov, ktoré súťažia v tejto disciplíne a po skončení športovej kariéry sú zaradované do plemenitby. Jedinice nesúce gény araba a anglického plnokrvníka boli doteraz zapisované do PK slovenského teplokrvníka, čo malo za následok ich nižšie hodnotenie najmä pri hodnotení typu a exteriéru. Spracovaním tohto štatútu by chcel ZCHKS vyplniť vákuum, ktoré chovatelia angloarabských koní na Slovensku pocítovali.

Chovná oblasť angloaraba je vymedzená územím SR. Ďalej to môžu byť jednotlivé chovy alebo chovateľské združenia v zahraničí, o ktorých na ich požiadanie rozhodne Rada PK plemena angloarab.

2 Plemenná kniha

Účelom Plemennej knihy plemena angloarab je zabezpečovať cieľavedomé a sústavné zdokonaľovanie genetickej úrovne chovanej populácie angloaraba v záujme zvyšovania jej výkonnosti a konkurencie schopnosti. Plemenná kniha (PK) je dokument vedený formou elektronickej databázy alebo písomnou formou. Plemenná kniha angloaraba je jednotná a otvorená. Jednotnosť PK vyjadruje skutočnosť, že v rámci SR sa zriaďuje jedna PK pre dané plemeno. Otvorenosť PK znamená, že je prístupná pre všetkých chovateľov aj v budúcnosti, a že do nej môžu byť zapísané za stanovených podmienok žrebce a kobyly, ktoré nepochádzajú z rodičov zapísaných do PK, ale majú známy pôvod a vykazujú typické znaky plemena (imigrácia génov) v súlade s medzinárodnými pravidlami (Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012).

2.1 Plemenná kniha angloaraba zahŕňa:

- Register chovateľov (ďalej len RCH)
- Plemenný register (ďalej len PR)
- Pripúšťací register (ďalej len PrR)

2.1.1 V RCH sú evidovaní všetci riadni, pridružení a evidovaní chovatelia.

2.1.2 V PR je evidované samčie aj samičie potomstvo žrebčov a kobýl, ktoré nie je zapísané do PK. Zväz môže odmietnuť registráciu samčieho alebo samičieho potomstva žrebčov, ktoré nie sú zahrnuté do chovateľského programu (ich použitie nie je v súlade s chovateľským programom alebo preukázateľne zhoršujú úroveň svojho potomstva). Odmietnutie zápisu musí byť v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012.

2.1.3 V PrR sú evidované všetky pripustenia kobýl a pripúšťajúce žrebce, vrátane prevedených inseminácií a transferu embryí.

Pre účely vedenia PrR sa vedie nasledovná plemenárska dokumentácia:

- pripúšťací lístok bielej farby potvrdí UCHO a po potvrdení ho dostane majiteľ žrebca;
- pripúšťací lístok červenej farby je archivovaný v UCHO;
- hlásenka modrej farby o narodení žriebäťa patrí majiteľovi kobyly a zároveň je hlásenkou o narodení žriebäťa, pri úhyne žriebäťa sa archivuje v UCHO;
- hlásenka zelenej farby o narodení žriebäťa je archivovaná v UCHO. Vyplnená zelená hlásenka slúži ako podklad pre vydanie identifikačného dokladu koňa.

2.2 Plemenná kniha sa člení na:

- Plemennú knihu žrebcov
- Plemennú knihu kobýl
- Plemennú knihu žriebät a valachov

Do plemennej knihy angloaraba môžu byť zapísané len jedince, ktorých predkovia sú príslušníkmi populácie plnokrvného araba alebo shagya araba a anglického plnokrvníka, pričom percentuálny podiel arabského plnokrvníka a anglického plnokrvníka nesmie klesnúť pod 25 % pri počítaní do šiestej generácie. Kone, ktoré nespĺňajú tieto podmienky, ale môžu produkovať potomstvo spĺňajúce uvedené podmienky, sú zapísané do registra chovov.

2.2.1 Plemenná kniha žrebcov

Plemenná kniha žrebcov nie je členená do oddielov. Do PK žrebcov sa zapisujú žrebce po splnení špecificky daných podmienok stanovených v zákonných normách a v smerniciach Rady PK plemena angloarab, po splnení ustanovení Šľachtiteľského programu angloaraba a tohto štatútu, prihlásením žrebca do PK a predložením Potvrdenia o pôvode koňa, identifikačného dokladu koňa.

Po 4 rokoch sa pôsobenie plemenného žrebca prehodnotí na základe potomstva.

Podmienkou udelenia výberu pred zápisom 3-ročných žrebcov do PK je absolvovanie výkonnostných skúšok. Pri žrebcoch s vlastnou výkonnosťou sa zaradenie do chovu riadi smernicou pre zaradovanie žrebcov s vlastnou výkonnosťou, ktorá je súčasťou šľachtiteľského programu. V rámci plemennej knihy je zostavený zoznam plemenných žrebcov začlenených do akceleračného programu angloaraba, ktorý Rada PK plemena angloarab každý rok aktualizuje. Aktuálny akceleračný program je zverejňovaný každoročne do 1. februára.

2.2.2 Plemenná kniha kobýl

Do PK kobýl sa zapisujú všetky kobyly príslušného plemena po splnení špecificky daných podmienok stanovených v zákonných normách a v smerniciach Rady PK plemena angloarab, ktorých majitelia ich prihlásili do plemennej knihy, s výnimkou tých, ktoré jednotliví majitelia vylúčia.

PK kobýl je členená do dvoch oddielov:

2.2.2.1 Hlavná plemenná kniha (HPK)

Kobyly musia pred zaradením do HPK absolvovať zvod kobýl. V odôvodnených prípadoch sa zvod môže konať u majiteľa kobyly. Hodnotenie kobýl na zvode sa vykonáva na základe lineárneho hodnotenia kobýl, pričom otec a otec matky kobyly v priamej materskej línii musí byť najmenej do 6. generácie predkov príslušníkom vlastnej chovnej populácie plemena pri splnení čl. 3.

Výsledné hodnotenie typu, exteriéru a posudzovaných úžitkových znakov musí dosiahnuť najmenej 7,1 bodu. Minimálna palicová výška na kohútiku musí byť 155 cm.

Hlavná plemenná kniha musí obsahovať:

- a/ životné číslo koňa UELN
- b/ elektronickú čipovú značku koňa alebo trvalé označenie výpalom
- c/ základné číslo a meno v plemennej knihe
- d/ dátum narodenia (deň, mesiac a rok)
- e/ plemeno a pohlavie
- f/ základnú farbu a podrobný popis odznakov, vírov a výpalov, základné telesné rozmery
- g/ výslednú klasifikáciu pri zápise do plemennej knihy
- h/ životné alebo základné číslo a meno otca a matky

- ch/ meno a adresu chovateľa
- i/ meno a adresu majiteľa / žiadateľa
- j/ dátum zápisu do plemennej knihy
- k/ dátum a dôvod vyradenia z plemennej knihy
- l/ pri koňoch narodených z inseminácie alebo z embryotransferu overenie pôvodu DNA testom
- m/ následné výsledky v chove, príp. výsledky výkonnostných skúšok

2.2.2.2 **Plemenná kniha (PK)**

Otec a otec matky kobyly v priamej materskej línii musí byť najmenej do 6. generácie predkov príslušníkom vlastnej chovnej populácie plemena a splniť čl. 3.

Výsledné hodnotenie typu, exteriéru a posudzovaných úžitkových znakov musí dosiahnuť najmenej 6,1 bodu.

Plemenná kniha musí obsahovať:

- a/ životné číslo koňa UELN
- b/ elektronickú čipovú značku koňa alebo trvalé označenie výpalom
- c/ základné číslo a meno v plemennej knihe
- d/ dátum narodenia (deň, mesiac a rok)
- e/ plemeno a pohlavie
- f/ základnú farbu a podrobný popis odznakov, vírov a výpalov, základné telesné rozmery
- g/ výslednú klasifikáciu pri zápise do plemennej knihy
- h/ životné alebo základné číslo a meno otca a matky
- ch/ meno a adresu chovateľa
- i/ meno a adresu majiteľa / žiadateľa
- j/ dátum zápisu do plemennej knihy
- k/ dátum a dôvod vyradenia z plemennej knihy
- l/ pri koňoch narodených z inseminácie alebo z embryotransferu overenie pôvodu DNA testom
- m/ následné výsledky v chove, príp. výsledky výkonnostných skúšok

2.3 **Dodatočné zmeny zápisu**

Pokiaľ sa pri zápise kobyly vychádza z chybných predpokladov čo sa týka jej pôvodu, môže sa uskutočniť zmena zápisu.

2.4 **Vyššie zaradenie kobyly**

Kobyly, ktoré sú zapísané do jedného z oddielov plemennej knihy, môžu byť na základe zdôvodnenej žiadosti v stanovenom termíne znovu predvedené pred komisiu, a na základe posúdenia môže byť zaradenie kobyly opravené.

2.5 **Štátna plemenná kniha (ŠPK)**

Do ŠPK môže byť zapísaná iba kobyly, ktorá spĺňa podmienky pre daný oddiel PK (akceleračný program).

2.6 **Odhlásenie kobýl**

Odhlásenie kobýl z dôvodu predaja, resp. zápisu do inej plemennej knihy musí majiteľ nahlásiť písomne, a to najneskôr 6 týždňov pred koncom roka. Zväzu musí majiteľ ohlásiť aj výskrtnutie v dôsledku úhynu alebo nutného porazenia.

2.7 Znovu zapísanie kobýl

Odhlásená kobyla môže byť kedykoľvek znovu zapísaná na základe písomnej žiadosti majiteľa pri zachovaní jej predchádzajúceho štatútu zapísania. Znovu zapísanie je spoplatnené v zmysle aktuálneho cenového výmeru.

3 Použitie iných plemien

V plemenitbe sa vyžívajú len jedince pochádzajúce od rodičov zapísaných v plemennej knihe anglického plnokrvníka a arabského plnokrvníka, araba a shagya araba, pričom podiel arabského plnokrvníka a anglického plnokrvníka nesmie klesnúť pod 25 % (počíta sa 6 generácií). Kone, ktoré nespĺňajú podiel arabskej krvi, môžu byť zapísané do registra chovu angloaraba, pričom ich potomkovia po splnení percentuálneho podielu arabskej krvi môžu byť zapísaní do príslušného oddielu plemennej knihy.

4 Metódy selekcie (výberu)

- a) Zlepšovanie genofondu a exteriéru chovných koní sa zabezpečuje systematickým výberom (selekciou).
- b) Kone môžu byť zapísané do plemennej knihy vtedy, keď budú zhodnotené nasledujúce kritériá.

4.1 Pôvod

Pri jeho posudzovaní sa uprednostňujú jedince s rodičmi a ďalšími predkami zapísanými do plemenných kníh. Pôvod musí byť po stránke krvných kombinácií čo najhomogénnejší.

4.2 Posudzovanie zovňajška (exteriéru)

Pri posudzovaní zovňajška sa predovšetkým hodnotí plemenný typ, pohlavný výraz, telesná stavba, korektnosť a pravidelnosť chodov, ich kmihu plnosť, priestrannosť, a ďalej celkový dojem koňa. Minimálna palicová výška na kohútiku pri zápise do HPK a PK je súčasťou šľachtiteľského programu. Podmienky zápisu stanovuje Rada PK plemena angloarab.

4.3 Posudzovanie výkonnosti

Posudzovanie sa vykonáva pri skúškach výkonnosti žrebcov a kobýl a pri zápise do plemenných kníh. Posudzuje sa predovšetkým charakter, temperament, pohotová pripravenosť k výkonu, jazditeľnosť, skokové vlohy, mechanika pohybu, vlastná výkonnosť, zdravie a konštitučná tvrdosť.

4.4 Pri posudzovaní vlastností sa používa bodové hodnotenie škály 1 – 10 (STN 46 6310 „Plemenné kone“ z roku 1997).

4.5 Ako ďalšie selekčné kritériá sa používajú:

- hodnotenie plodnosti žrebcov, % žrebnosti a natality v minulých pripúšťacích obdobiach;
- kontrola dedičnosti úžitkových vlastností pomocou hodnotenia potomstva hlavne pri triedení žriebät a na prehliadkach;

- hodnotenie dlhovekosti v reprodukčnom procese kobýl:
 - ~ dobre plodné (3 žriebätá v 5 chovných rokoch),
 - ~ veľmi plodné (6 žriebät v 8 chovných rokoch alebo celkom 10 narodených žriebät);
- hodnotenie žrebcov na základe výkonnosti potomstva (KMK, Šampionát mladých koní).

5 Posudzovanie sledovaných znakov

Pri žrebcoch a kobylách sa hodnotia znaky formou lineárneho hodnotenia, ktoré je súčasťou šľachtiteľského programu. Účelom hodnotenia je snaha vylúčiť z plemenitby jedince s exteriérovými nedostatkami, ako aj s nedostatočne prezentovanými ukazovateľmi výkonnosti. Pri plemenných koňoch sa požaduje výborný zdravotný stav bez geneticky dedičných chýb a chorôb, s dobrou plodnosťou.

6 Akceleračný program

Akceleračný program (ďalej len AP) je výberovým programom, ktorého cieľom je urýchliť selekčnú prácu v chove športových koní plemena angloarab. Snahou AP je vytvoriť tzv. plemenné jadro – s preukázanou vlastnou športovou výkonnosťou alebo športovou výkonnosťou potomstva a kvalitným rodokmeňom. ZCHKS sa usiluje o vytvorenie takých podmienok pre svojich členov, aby mohli byť preverené kobyly pripúšťané preverenými žrebcami. AP je každoročne aktualizovaný Radou PK plemena angloarab a tvorí súčasť Šľachtiteľského programu angloaraba.

7 Odhad plemennej hodnoty

Ďalšou metódou, ktorú je možné v budúcnosti využiť, je odhad plemennej hodnoty spracovávaný na základe výsledkov športovej testácie koní v skokových súťažiach. Odhad plemennej hodnoty je vypočítavaný metódou BLUP Animal model každoročne v spolupráci s SPU Nitra. Podstatou metódy BLUP je odhad plemenných hodnôt (náhodných efektov) aj efektov fixných v jednom kroku pomocou lineárnych modelov so zmiešanými efektami. Princíp BLUP Animal modelu bude zverejnený na webových stránkach ZCHKS. Metodika i výsledné hodnoty relatívnej plemennej hodnoty budú každoročne zverejňované na internetových stránkach ZCHKS.

8 Zmena údajov o majiteľovi, držiteľovi a o koňovitom zvierati

Všetky zmeny údajov v súvislosti s chovom koňa (t.j. zmena bydliska majiteľa / držiteľa a pod., ďalej úhyn koňa, predaj, zmena farby a odznaku, výsledky výkonnostných skúšok, atď.) musí aktuálny majiteľ (držiteľ) koňa nahlásiť – zaslať na predpísanom tlačive na úrad plemennej knihy. Termíny jednotlivých zmien stanovuje vykonávacia Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len MPRV SR) 16/2012 o identifikácii a registrácii koňovitých zvierat.

9 Vedenie plemennej knihy

9.1 V rámci SR je zriadená jedna PK pre plemeno angloarab. Vedením PK je na základe oprávnenia vydaného MPRV SR poverený Zväz chovateľov koní na Slovensku, družstvo.

9.2 ZCHKS môže na zmluvnom základe poveriť výkonom a zabezpečením jednotlivých činností spojených s vedením PK inú vybranú organizáciu.

9.3 PK plemena angloarab je vedená formou počítačovej databázy v rozsahu Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012. Údaje z PK sú zverejňované on-line na www stránke ZCHKS, ktorá je priebežne aktualizovaná jedenkrát za mesiac.

9.4 Správu, údržbu a novelizáciu softwaru PK zaisťuje ZCHKS priamo, alebo prostredníctvom inej poverenej organizácie. Zmeny softwaru je možné robiť iba so súhlasom ZCHKS.

10 Rada plemennej knihy

Pre riadenie PK stanoví zväz radu plemennej knihy. Členov rady PK navrhuje a po schválení Predsedníctvom ZCHKS menuje predseda ZCHKS na dobu 3 rokov.

10.1 Rada PK je minimálne päťčlenná. K zasadaniu rady PK je prizývaný aj výkonný riaditeľ ZCHKS, ktorý zabezpečuje prípravu podkladov k rokovaniu a k realizácii prijatých opatrení.

10.2 Rada PK stanovuje metodické a organizačné postupy a zásady vedenia a riadenia PK, kontroluje ich plnenie. Rada PK má právo zo závažných dôvodov navrhnúť predstavenstvu pozastavenie, odmietnutie alebo zrušenie členstva v PK. K týmto dôvodom patrí napr. výrazné zhoršenie úrovne a zdravotného stavu chovu, hrubé nedostatky v evidencii, porušovanie štatútu PK a pod. Z rovnakých dôvodov je možné odmietnuť i zápis jednotlivých zvierat, hlavne žrebcov do PK.

11 Chovateľské (hodnotiteľské) komisie

Posudzovanie exteriéru a úžitkových vlastností žrebcov a kobýl vrátane ich potomstva sa uskutočňuje v súlade so stanoveným chovateľským programom členmi chovateľskej (hodnotiacej) komisie z radov odborníkov spĺňajúcich podmienky odbornej spôsobilosti pre hodnotenie koní v zmysle Zákona NR SR č. 194/98 Z. z., Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2015/262 a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 (nariadenie o plemenitbe zvierat). Výsledok rokovaní komisie je dosiahnutý väčšinou hlasov. Pri rovnakom počte hlasov rozhoduje hlas predsedu komisie.

11.1 Chovateľská komisia pre hodnotenie kobýl a potomstva

Komisia je trojčlenná, pozostáva z 1 člena Rady PK plemena angloarab a z 2 hodnotiteľov plemena angloarab.

11.2 Chovateľská komisia pre hodnotenie žrebcov

11.2.1 Pre hodnotenie skúšok výkonnosti po staničnom teste

Komisia je minimálne 5-členná, pozostáva z predsedu výberovej komisie alebo ním menovaného zástupcu (člena výberovej komisie), 1 člena Rady PK plemena angloarab, 2 hodnotiteľov plemena angloarab a 1 zástupcu RVPS.

11.2.2 Pre ostatné hodnotenia žrebcov

Komisia je minimálne 3-členná, zložená z predsedu výberovej komisie alebo ním menovaného zástupcu (člena výberovej komisie), 1 zástupcu Rady PK plemena angloarab a jedného hodnotiteľa.

11.2.3 Ak je členom komisie chovateľ alebo majiteľ hodnoteného žrebca, nebude sa prihliadať na jeho hodnotenie.

12 Vystavovanie a vydávanie identifikačných dokladov a potvrdení o pôvode koní

Identifikačné doklady a potvrdenia o pôvode koní vystavuje a vydáva ZCHKS na základe rozhodnutia MPRV SR. Postup pri vydávaní identifikačného dokumentu sa riadi Nariadením Komisie (EÚ) 2015/262 a Vyhláškou MPRV SR 16/2012 o identifikácii a registrácii koňovitých zvierat.

12.1 Identifikačný doklad (pas) koňa vydáva ZCHKS na základe rozhodnutia MPRV SR. Pri vystavovaní identifikačného dokladu sa postupuje v zmysle Nariadenia Komisie (EÚ) 2015/262 a Vyhlášky MPRV SR 16/2012.

12.2 Potvrdenie o pôvode (POP) koňa vydáva ZCHKS na všetky mladé a dospelé plemenné kone spĺňajúce podmienky Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2015/262. Potvrdenie o pôvode koňa sa vystavuje po zaregistrovaní a označení žriebäťa, a po zaslaní potvrdeného pripúšťacieho lístka na ZCHKS. Pri starších koňoch musí žiadateľ predložiť žiadosť o vystavenie POP s originálom riadne vyplneného pripúšťacieho lístka alebo relevantného dokladu o nadobudnutí koňa, a s grafickým popisom koňa. Potvrdenie má platnosť oficiálneho dokladu o pôvode a je možné využiť ho pri predaji, výstavách, zvodoch, likvidácii poistných udalostí a pod. Zároveň slúži ako potvrdenie vlastníctva koňovitého zvierťa.

V pase aj v POP sa za menom koňa uvádza percentuálny podiel arabskej krvi.

12.3 Overovanie pôvodu. Pri overovaní zistených pôvodov môže žiadať organizácia určená k vedeniu PK overenie pôvodu podľa DNA.

13 Označovanie a identifikácia koní

13.1 Všetky kone sa označujú elektronickým označením – čipovou značkou.

13.1.1 V zemskej chove sa žriebäť označujú čipovaním. Elektronická čipová značka sa zakladá po identifikácii zvierťa a aplikuje sa podľa medzinárodných zásad pre jej umiestnenie. Čipová značka musí spĺňať ISO normy 11784 a 11785. Pri dovezených koňoch označených čipovou značkou, ktorá nespĺňa ISO normy 11784 a 11785, je povinnosťou majiteľa deklarovat pôvod koňa a dodať čítacie zariadenie pre jeho identifikáciu. Náklady spojené s deklaráciou pôvodu a identifikáciou koňa znáša majiteľ.

13.1.2 Pri zápise žrebcov a kobýl do PK sa im evidenčne prideluje základné číslo, ktoré sa nevypaľuje (zvieratá sú označené matričnými číslami alebo elektronickou čipovou značkou).

14 Identifikácia a overovanie pôvodu podľa DNA genotypu

14.1 Identifikácia pôvodu pomocou DNA genotypu je bezpodmienečne nutná pred zápisom žrebca do PK. Náklady znáša v tomto prípade žiadateľ o licenciu a zápis žrebca do PK.

14.2 U každého zapísaného koňa, príp. u koňa predvedeného k zápisu a u žriebäťa, ktoré má byť registrované, môže ZCHKS žiadať výsledky overovania pôvodu podľa DNA genotypu. Výsledky DNA genotypu sú uložené vo zväze.

14.3 Pred vystavením POP koňa sa musí vykonať overenie pôvodu podľa DNA genotypu v týchto prípadoch:

- a) žriebä sa narodilo z inseminácie alebo embryotransferu, náklady znáša chovateľ;
 - b) ak existujú pochybnosti o udanom pôvode v prípade, že:
 - kobyľa bola v priebehu ruje pripustená dvomi alebo viacerými žrebcami;
 - žriebä nebolo identifikované pod matkou;
 - keď je posledný dátum pripustenia kobyly v rozpore s dátumom ožrebenia kobyly;
 - keď farba potomka nesúhlasí s farbou rodičov, t.j. pokiaľ sú rodičia ryšiaky a žriebä má inú farbu ako ryšavú, alebo je žriebä beluš a ani jeden z rodičov nie je beluš;
- V týchto prípadoch znáša náklady chovateľ alebo majiteľ koňa.

15 Pomenovanie koní

Narodené žriebäťa samčieho pohlavia majú spravidla rovnaké začiatkové písmeno ako meno otca. Už pridelené meno nejakému žrebcovi sa nesmie použiť pre iného žrebca s výnimkou jeho vlastného brata, a to s dodatkom I, II a pod. Rovnaké meno bez dodatku môže byť použité u iného žrebca po uplynutí 16 rokov od jeho úhynu. V šľachtiteľských (chránených) chovoch sa plemenníky pomenúvajú označením otca, ku ktorému sa priraduje rímske číslo označujúce poradie plemenníka v danej línii.

Pomenovanie plemenných kobýl je ľubovoľné. Pri kobylách zapísaných v hlavnej PK sa odporúča použiť podobný systém pomenovania ako u žrebcov. Pri pomenovaní sa berie do úvahy začiatkové písmeno kobyly.

V prípade, že chovateľ narodeného koňa neuvedie v zelenej hlásenke meno registrovaného koňa alebo nie sú dodržané všeobecné zvyklosti stanovené v čl. 15, potom meno koňa určí uznaná chovateľská organizácia.

16 Členstvo v plemennej knihe

Členstvo v PK plemena angloarab poznáme riadne, pridružené a evidované.

16.1 Riadnymi členmi PK plemena angloarab sú všetci chovatelia koní plemena angloarab, ktorí sa prihlásili do PK.

16.2 Pridruženými členmi PK môžu byť majitelia koní, ktorí splňajú nasledujúce podmienky:

- a) podajú písomnú prihlášku k zapísaniu svojich žrebcov a kobýl do PK,
- b) uhradia registračné poplatky,
- c) zaviažu sa k dodržaniu Štatútu PK plemena angloarab,
- d) nechajú zapísať kobylu alebo žrebca do PK po schválení štatútu PK.

16.3 Evidovaný člen je majiteľ koňa, ktorý spĺňa podmienky pre vystavenie potvrdenia o pôvode.

16.4 Práva a povinnosti riadnych, pridružených a evidovaných členov PK vyplývajú z tohto štatútu.

17 Medzinárodná spolupráca

17.1 ZCHKS zaisťuje medzinárodnú spoluprácu s chovateľskými zväzmi a organizáciami združujúcimi chovateľov angloaraba hlavne pri riešení a inovácii metodických, organizačných a technických postupov vedenia PK, pri vymedzení a uznaní podkladov pre medzinárodný obchod s plemennými zvieratami a pod.

17.2 ZCHKS ako nositeľ PK je garantom PK plemena angloarab voči zahraničiu.

18 Finančné predpisy plemennej knihy

18.1 Vedenie PK je účelovou činnosťou vykonávanou v prospech členov PK a systematického a efektívneho rozvoja plemena. Náklady spojené s vedením PK a zaistením technického a organizačného rozvoja PK sa uhrádzajú z poplatkov za vybrané úkony platených majiteľmi zvierat, z dotácií, prípadne z aktivít ZCHKS, z organizácií poverených výkonom jednotlivých činností, z dedičstva a darov.

18.2 Výšku poplatkov a spôsob hospodárenia určuje Finančný poriadok PK (cenový výmer), ktorý je nedeliteľnou súčasťou Štatútu PK plemena angloarab. Finančný poriadok stanoví a aktualizuje ZCHKS. Zásady finančných predpisov a hospodárenia PK podliehajú schváleniu Predstavenstvom ZCHKS.

19 Finančný poriadok

Hospodárenie plemennej knihy sa riadi cenovým výmerom, ktorý je každoročne aktualizovaný a zverejnený na [www stránke ZCHKS](http://www.zchks.sk).

19.1 Účelom cenového výmeru je stanoviť jednotné, platné a kontrolovateľné pravidlá finančnej účasti členov PK na tvorbe zdrojov potrebných pre vedenie PK.

19.2 Predmet finančnej činnosti

Členovia PK sa zúčastňujú na tvorbe zdrojov formou poplatkov za vymedzené úkony spojené s vedením PK v rozsahu cenového výmeru.

19.3 Výšku poplatkov za jednotlivé úkony PK navrhuje a schvaľuje Predstavenstvo ZCHKS. Príjmy podľa sadzobníka sú súčasťou rozpočtu ZCHKS a dávajú sa na vedomie valnému zhromaždeniu. Cenový výmer vydáva alebo predkladá Predstavenstvo ZCHKS na obdobie najmenej 1 roka, a je povinné oboznámiť s ním všetkých členov plemennej knihy.

20 Prechodné ustanovenia

20.1 Štatút plemennej knihy plemena angloarab vstupuje do platnosti dňom jeho odsúhlasenia MPRV SR.

20.2 Všetky zmeny v štatúte, odsúhlasené Radou PK plemena angloarab, nadobúdajú účinnosť dňom schválenia Predstavenstvom ZCHKS.

21 Záverečné ustanovenie

Súčasťou Štatútu plemennej knihy plemena angloarab je Šľachtiteľský program angloaraba, ktorý obsahuje:

- akceleračný program plemena angloarab,
- podmienky pre zaradenie žrebcov do 70-dňového testu,
- podmienky pre výkonnostné skúšky angloaraba,
- smernicu pre zaraďovanie žrebcov s vlastnou výkonnosťou do plemenitby,
- metodiku lineárneho hodnotenia angloaraba.

Vydal:

© **Zväz chovateľov koní na Slovensku - družstvo, 2017**

Moravecká 32
951 93 TOPOLEČIANKY
Slovenská republika

Tel.: 00421 / 37 630 15 59

Fax: 00421 / 37 630 15 59

Web: www.horses.sk

E-mail: zchks@horses.sk

Zostavili: prof. Ing. Marko Halo, PhD., Ing. František Grác

Technická spolupráca: Ing. Lenka Polyaková

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR vyjadrilo súhlas s týmto znením Štatútu plemennej knihy plemena angloarab.

MPRV SR, dňa 30. 5. 2017